

Tekster

Læseprøven består af følgende tekster:

Tekst 1: *Så meget får børn i lommepenge* (artikel)

Tekst 2: *Frøkongen* (eventyr)

Tekst 3: *Elefanter på dybfrost* (artikel)

Tekst 4: *En på hovedet* (novelle)

Tekst 5: *I tvinger os ud i projektørlyset* (kommentar)

Teksten findes i opgavehæftet.

FP9

9.-klasseprøven

DANSK

**LÆSNING OG
RETSKRIVNING**

(dansk sprog og
sprogbrug)

**LÆSNING
TEKSTER**

Maj 2016

Så meget får børn i

Flere end hver tredje danske barn får ikke et fast beløb af deres forældre. Ifølge eksperter kan lomme penge ellers forhindre børn i at havne i en luksusfælde senere i livet.

Kristine Bugbee

ksb@sondagsavisen.dk

Hver uge får danske børn op til 17 år gennemsnitligt stukket 53 kroner kroner i lommen. Det viser en undersøgelse, som YouGov har foretaget for Søndagsavisen.

38 procent af de adspurgte forældre svarer, at de slet ikke udbetaler lomme penge til deres børn, men det bør alle forældre gøre, mener eksperter. Det kan bidrage til udviklingen af et sundt forhold til privatøkonomi.

»Vi skal lære vores børn, at ting koster penge, så de ikke ender i de der luksusfælder. Hvis man vil have noget, som man ikke lige har råd til, så må man spare op. Det udvikler børn en forståelse for ved at få lomme penge. De bliver både økonomisk bevidste og økonomisk ansvarlige,« siger børnepsykolog Birgit Bruun.

Kan komme galt afsted

Privatøkonom i Danske Bank Las Olsen mener også, at børn

Lomme penge kan give børn et fornuftigt forhold til økonomi. Foto: Colourbox

har godt af at få penge mellem hænderne tidligt i livet, så de er forberedte, når de en dag skal stå på egne ben.

»Der er desværre en lille gruppe unge, som hvert år kommer frygtelig galt afsted, når de flytter hjemmefra. De har simpelthen ikke forstået den helt grundlæggende regel om, at man ikke kan bruge flere penge, end man har. De

vil bare have det, de vil have, selvom de ikke har råd, og så går det galt på et tidspunkt,« siger han.

Giv ikke penge for pligter

Der findes flere modeller for udbetalingen af lomme penge.

Børnepsykolog Birgit Bruun anbefaler, at man undlader at kæde lomme pengene sammen med de hjemlige pligter.

»Når man er en del af en familie, har man nogle forskellige arbejdsopgaver, der skal udføres, for at hverdagen fungerer. Børn kan sagtens have gøremål i hjemmet, fra de er små, uden at få penge for det. Det gør, at de føler sig som en del af familien – at de bidrager til fællesskabet og ikke kan undværes,« siger hun.

Blander man pligter og lomme penge sammen, kan barnet udvikle en forventning om, at det altid skal have noget for at hjælpe til, forklarer børnepsykologen.

Hun vil ikke sige noget om, hvor meget man bør give

lommepenge

SÅ MEGET FÅR BØRN PR. UGE

	Beløb i gennemsnit (ekskl. tøjpenge)	Så mange får slet ikke lommepenge
Under 7 år	24 kr./uge	58 %
7-8 år	29 kr./uge	42 %
9-10 år	36 kr./uge	12 %
11-12 år	47 kr./uge	13 %
13-14 år	69 kr./uge	20 %
15-16 år	99 kr./uge	23 %
17 år	115 kr./uge	19 %

Kilde: YouGov for Søndagsavisen, svar fra 721 forældre med børn under 18 år

/// Vi skal lære vores børn, at ting koster penge, så de ikke ender i de der luksusfælder, Birgit Bruun, børnepsykolog

børnene – det kan variere. Men det skal være nok til, at barnet kan prøve at spare lidt op.

Senere kan man hæve beløbet og samtidig lade barnet stå for at betale nogle af sine egne regninger. På den måde sker der en gradvis tilvænning til det ansvar, der følger med voksenlivet og egen bolig.

4 GODE RÅD OM BØRN OG PENGE

- 1 Snak med børnene om penge, fra de er små. Inddrag dem gerne i familiens økonomi, så de for eksempel forstår, at det ikke er ligegyldigt, hvor dyr sommerferien er, eller hvad aftensmaden koster.
- 2 Beløbet, der gives i lommepenge, bør fastsættes efter alder og behov. Det skal være stort nok, til at barnet kan spare op til de ting, det ønsker sig, men det behøver ikke være svimlende summer.
- 3 Undlad at blande almindelige gøremål sammen med lommepenge. Der kan dog godt være nogle ekstra opgaver, der ikke er en del af de faste pligter, som barnet kan tjene lidt ekstra på.
- 4 Giv gradvis barnet mere ansvar for sin egen økonomi, når det er gammelt nok til at have et fritidsjob. Det giver barnet en fornemmelse af, hvad det for eksempel koster at have en telefon.

Kilder: Børnepsykolog Birgit Bruun og privatøkonom i Danske Bank Las Olsen

Søndagsavisen, 19.-21. september 2014

Frøkongen

Af Brødrene Grimm

I den tid, da man kunne få sine ønsker opfyldt, levede der en konge, som havde flere døtre. De var alle smukke, men den yngste var så dejlig, at selv solen, som ser så meget smukt, forundrede sig, hver gang den så hendes ansigt.

I nærheden af slottet lå en stor, mørk skov, og inde i den var en brønd under et gammelt lindetræ. Når sommervarmen brændte, plejede den unge prinsesse at gå ind i den dunkle skov og sætte sig på kanten af den kølige brønd. Og når hun kedede sig, tog hun sin gyldne bold frem, kastede den op i luften og greb den igen, når den faldt ned. Den bold var hendes bedste legetøj.

Men engang faldt bolden fra prinsessen, trillede ned i brønden og sank til bunds. Prinsessen blev meget fortvivlet og gav sig til at græde højt. Da hørte hun en stemme, som sagde: "Kære, lille prinsesse, hvad er der i vejen? Du græder, så det kunne røre en sten."

Hun vendte sig om og fik øje på en frø, som stak sit grimme hoved op af vandet. "Er det dig, din gamle vandplasker," sagde hun. "Jeg græder over min guldbold, som er faldet i vandet."

"Det skal du ikke græde for," sagde frøen, "jeg skal nok hjælpe dig. Hvad vil du give mig i findeløn?"

"Alt skal du få," sagde kongedatteren, "mine klæder, mine perler, mine ædelstene, ja om det så er guldkronen, som jeg bærer på mit hoved, så vil jeg give dig den."

"Alt det bryder jeg mig ikke om," sagde frøen, "men hvis jeg må blive din ven og legekammerat, hvis jeg må sidde ved siden af dig ved bordet, æde af din tallerken, drikke af dit bæger og sove i din seng, så skal jeg dykke ned og hente guldbolden op til dig."

"Ja," svarede hun, "du skal få lov til det alt sammen, når du blot skaffer mig min bold igen."

Men ved sig selv tænkte hun: "Den dumme frø, hvor den snakker! Den må nok pænt blive i sin brønd og kan ikke blive ven og legekammerat med et menneske."

Frøen dykkede nu ned, og lidt efter kom den op med bolden i munden. Den kastede den i græsset foran prinsessen, og hun skyndte sig at tage den op og løb bort med den. Frøen råbte

efter hende: "Vent lidt og tag mig med! Jeg kan ikke hoppe så hurtigt, som du løber." Men det hjalp ikke, hvor højt den kvækkede og råbte. Prinsessen hørte det ikke; hun skyndte sig bare af sted og havde snart glemt den stakkels frø.

Da den lille prinsesse næste dag sad til bords med kongen og hele hoffet, hørte hun, at noget kom krybende op ad marmortrappen. Klisk-klask, klisk-klask! lød det, og et øjeblik efter blev der banket på døren og en stemme råbte:

"Lille prinsesse så fager og fin,
luk op, luk op nu for vennen din!"

Prinsessen sprang op for at se, hvem det var, og da hun så, at det var frøen, smækkede hun døren i og skyndte sig tilbage til sin plads. Men hun var blevet så bange, at kongen kunne mærke hendes frygt, og han spurgte hende: "Hvorfor er du så bange, mit barn? Står der en kæmpe uden for døren og vil tage dig?"

"Nej," svarede hun, "det er ikke en kæmpe, men en ækel frø."

"Hvad i alverden vil den dig?" spurgte kongen.

Da fortalte prinsessen, hvorledes frøen havde hjulpet hende, at hun til gengæld havde lovet den at opfylde dens ønsker, og at den nu stod udenfor og forlangte at komme ind. I det samme bankede frøen igen og råbte:

"Lille prinsesse så fager og fin,
luk op, luk op nu for vennen din!
Husker du mødet ved brønden klar,
husker du alt, hvad du lovet har?
Lille prinsesse så fager og fin,
luk op, luk op nu for vennen din!"

Da sagde kongen: "Hvad du har lovet, må du holde! Gå hen og luk op!" Prinsessen adlød. Frøen hoppede ind og fulgte hende i hælene til hendes stol. Der satte den sig og kvækkede: "Op, op, op, op til dig!"

"Løft den op!" sagde kongen, og prinsessen måtte gøre det, hvor nødig hun ville. Da frøen var kommet op på stolen, hoppede den selv op på bordet, og da den var kommet derop, sagde den:

“Skub nu din tallerken hen til mig, så at vi kan spise sammen!” Prinsessen gjorde det, men man kunne se, at hun var ked af det.

Frøen lod sig maden smage, men prinsessen kunne ikke få en smule ned. “Nu er jeg mæt, og nu er jeg træt,” sagde frøen lidt efter. “Bær mig nu ind i din seng, så vil vi sove sammen.” Prinsessen gav sig til at græde, for hun var bange for den kolde frø. Tænk, at det ækle dyr nu skulle ligge i hendes rene, fine seng! Men kongen blev vred og sagde: “Du skal ikke foragte den, der har hjulpet dig i din nød!” Da tog hun frøen med to fingre, bar den ind i sit kammer og satte den i en krog. Men da hun lå i sin seng, hoppede den hen til hende og sagde: “Jeg er træt, jeg vil op og sove! Løft mig op til dig, ellers klager jeg til din far.” Men da blev prinsessen vred. Hun greb dyret og kastede det mod væggen. “Nu kan du hvile dig der, din ækle frø!” råbte hun. Men se! Da frøen faldt mod gulvet, blev den forvandlet til en kongesøn, som stod der ung og rank og så på hende med sine kønne, venlige øjne. Han fortalte, at en ond heks havde forvandlet ham til en frø, og at prinsessen var den eneste, der kunne frelse ham. Kongen blev nu hentet, og da han havde hørt kongesønnens fortælling, gav han tilladelse til, at han måtte få prinsessen til ægte.

Næste dag holdt en vogn for slotsdøren. Den

var forspændt med otte hvide heste, og bagpå stod den unge kongesøns tjener, den tro Henrik. Han havde sørget meget over sin herres ulykke. Den dag, da kongesønnen var blevet forvandlet til en frø, havde Henrik lagt tre jernbånd om sit hjerte, for at det ikke skulle bryde af sorg. Men nu var han glad, og nu var han kommet for at hente sin unge herre og hans brud hjem til deres rige.

Så satte de sig i vognen og kørte. Men da de var kommet et stykke hen ad vejen, hørte kongesønnen en knagen, som om vognen gik itu. Han vendte sig om og råbte: “Henrik, vognen er gået itu!” Men Henrik svarede:

“Jeg lagde tre bånd om mit hjerte fast,
at ikke det skulle bryde,
ifald jeg dig skulle miste,
dengang du som et forhekset kryb
sad i det mørke og kolde dyb –
Herre, det var et af de bånd, som brast.”

To gange endnu hørte de den samme knagen, og kongesønnen troede hver gang, at det var vognen, som gik itu. Men det var de to andre jernbånd om Henriks hjerte, der brast, fordi den tro svend var fuld af lykke over sin herres frelse.

Den store eventyrbog, Sesam, 1996.

Elefanter på dybfrost

Af Christine Proksch

Mammutter. I tusinder af år har mammutter ligget indefrosne i jorden i Sibirien. Men en gang imellem dukker en af dem op til overfladen og bliver gravet fri. Og så kommer fortidsdyrene på museum.

Det var en lun forårsdag et sted i Sibirien for mere end 45.000 år siden, at Khroma for sidste gang trak vejret. Den to måneder gamle mammutkalv havde lige drukket en tår mælk hos sin mor og nussede rundt i tøsneen. Pludselig skred sneen, og hun kom ned under lavinen. Hun trak vejret gennem sin lille, tykke snabel et par gange, men det var for sent.

Først i 2008 så hun igen dagens lys. Tøvejret satte ind langs Khroma-flodens bredder, og hun blev skyllet fri.

Nu har hun, sammen med andre mammutter, taget turen fra Zoologisk Museum i Skt. Petersborg i Rusland til Naturhistorisk Museum i Wien i Østrig for at være del af en stor udstilling om mammutter.

Mammutterne er, næst efter dinosaurerne, de mest berømte fortidsdyr. Der fandtes flere slags mammutter, men den mest kendte var den uldhårede mammut, som du måske kender fra Ice Age-filmene. Den levede på stort set hele den nordlige halvkugle, blandt andet der, hvor Europa og Nordamerika ligger i dag.

Selv i Danmark har man fundet mammutknogler. Ursula Göhlich, der er specialist i mammutter, fortæller, at hvis man graver fem-seks meter ned, er sandsynligheden for at finde mammutknogler ret stor.

I Europa uddøde mammutterne for omkring 12.000 år siden, mens de først uddøde for 10.000 år siden i Sibirien. Det er også i Sibirien, at man har fundet og stadigvæk finder en masse mammutter. Man regner med, at der findes millioner af mammutter i Sibiriens undergrund. Det er der en særlig grund til.

Som en frossen kylling

Naturen i Sibirien er enestående. Området er ti millioner kvadratkilometer stort, hvilket er næsten lige så stort som hele Europa, og der bor kun få mennesker. Især den nordlige del har en barsk natur. Nede i tre meters dybde er jorden nemlig dybfrossen. Det kaldes permafrost.

Når noget ender i permafrostlaget, fryser det og bliver på den måde bevaret. Det er ligesom,

hvis du glemmer en kylling i fryseren. Når den har ligget der et par år, forsvinder væsken, så den tørrer ud. Det samme sker med de mammutter, der skred igennem sneen i istidens Sibirien. De tørrede bare ud så længe, at de blev til mumier. Når de øverste jordlag tør op om foråret, og smeltevand får floderne til at blive større, skylles mammutterne fri. Så starter kapløbet! Hvis man ikke er hurtig nok, bliver de fritlagte mammutter og andre fortidsdyr nemlig spist af rovfugle, ræve og andre vilde dyr. Det skete, da man gravede Khroma fri. Mammutba-byen blev opdaget om efteråret, men først om foråret kunne man gå i gang med at grave den ud. I mellemtiden havde vilde dyr gnavet store dele af mumien. Derfor mangler den nu sin snabel og en stor del af hovedet.

Guldgravere fandt babymammut

“Når man nu kan finde så mange mammutter, finder man så også istidsjægere?” spørger jeg Ursula Göhlich.

“Nej,” svarer hun. Verden var så tyndt befolket af mennesker, at det er meget mindre sandsynligt, at man finder et menneske, end at man finder en mammut. Hun fortæller også, at man ikke går ud fra, at menneskene udryddede mammutterne. Det var klimaforandringer, der tog livet af dem. Efterhånden som det blev varmere, blev der ganske enkelt mindre mad til dem.

Verdens mest velbevarede babymammut, Dima, døde af sult. Den blev fundet af guldgravere i 1977 og var den første hele mammutkalv, man fandt. Den 40.000 år gamle mammutbaby er også med i Wien. Den ser fuldstændigt ud som en lille flad elefant. Oprindeligt havde den mere pels, men de fleste af de rødbrune hår er desværre gået tabt.

I mammuttens mave

Forskere undersøger de fundne mammutter for at lære mere om dem. Man har undersøgt, hvad de havde i maven, for at finde ud af, hvad de spiste. Dima var for eksempel så sulten, at den

tilsyneladende har spist noget af sin egen pels. Den var syg før sin død og har nok ikke kunnet følge med flokken.

Uden mammutmumierne ville man heller ikke vide, hvor store ørerne var på mammutterne. Et øre er af brusk og forsvinder derfor normalt.

Der er også fundet voksne mammutter, og den første, man fandt, er med på udstillingen i Wien. Den fandt man i 1799. På grund af den svære vej ud i Sibiriens barske natur gik der dog seks år, før man fik pillet hele dyret ud. I mellemtiden havde vilde dyr spist næsten alt kødet, så kun skelettet var bevaret. Selv som skelet er det dog et imponerende dyr, der står midt i den store udstillingssal. Det er næsten fire meter højt, og stødtænderne er næsten tre meter lange. Ursula Göhlich peger på en lille rund forhøjning på det udtørrede hoved: "Det er øjet."

En mammutklon

Fordi mammutterne var så store, går man ikke ud fra, at menneskene har jaget dem i stor stil. Men lidt har de, for i Sibirien har man fundet rester af telte, der var lavet af mammutskind og knogler. Der var ikke så mange træer i istiden, og menneskene brugte derfor alle dele af dyret.

Det kan dog også være, de bare har brugt resterne af døde mammutter, de har fundet. Man har nemlig også historier fra senere århundreder om mennesker, der har spist mammutterne, når de har fundet en i permafrostlaget. Der går også en historie om, at der blev serveret mammutkød på en forskerkongres i Rusland i 1890. Det er dog løgn.

Men det er sandt, at menneskene i Sibirien troede, at det var trolde, der dukkede frem af dybet, når mammutternes hoveder kom op af jorden.

År for år bliver der fundet flere og flere mammutter i Sibirien. Der er nemlig findeløn for at finde mammutter, og vi har fået maskiner til at lede med.

Den seneste hele mammut fandt man i 2012. Da den tøde op, flød der endda blod ud af den. Derfor vil en af de andre journalister vide, om man så ikke kan lave en klon af en mammut? Göhlich griner, og museets direktør Christian Köberl siger, at det vil han gerne svare på: "Lige nu er det ikke muligt, men det kan godt være, det bliver det på et tidspunkt. Men man behøver ikke at gøre alt, der er muligt. I virkeligheden ville det jo være dyrplageri at genskabe et dyr, som ikke kan leve i sine naturlige omgivelser."

Weekendavisen, Faktisk, 28. november 2014

En på hovedet

Af Martin Petersen

Han flød langsomt ud af mørket. Alt havde været sort, nu blev der blændet op for lyset. Han genkendte en dørkarm. Benene på et skab. Stuen nedefra. Samtidig bredte en tung smerte sig ud fra kæbe og mund. Og han hørte en dyb stemme. Hans far.

– Op med dig, Viktor.

Han skubbede sig op på den ene arm og så faren stå over sig. Højrehånden stadig knyttet.

– Mine tænder, sagde Viktor, blev svimmel og lagde sig igen. Faren gik lidt væk og kom tilbage med en standerlampe, som han lagde ned, så den lyste skærende ind i Viktors øjne.

– Av for helvede, hvad gør du nu?

Faren satte sig på hug ved siden af ham.

– Åbn munden.

Han åbnede munden og mærkede farens hånd køre frem og tilbage langs tænderne. Han rykkede i dem én ad gangen, fjernede så hånden, og Viktor spyttede en klat lunkent blod ud.

– Spytter du på gulvet? Der er ikke noget galt. Rejs dig op.

Viktor tørrede sig om munden med skjorteærmet og kom på benene.

– Du er ikke rigtig klog.

– Så kan du lære at huske, hvornår klokken er elleve, ikke? Den er ét, og du stinker af øl.

Torsdag aften ... Mor ville være blevet rasende.

– Mor slog sgu da ikke med knytnæve.

Hvordan vil du have, jeg skal komme i skole i morgen med det her?

Viktor pegede på læben, mens han allerede hørte kommentarerne fra de andre. Og fra lærerne.

– Du skal ikke i skole i morgen. Mandag skriver jeg en seddel. Du snublede ind i hjørnet af et bord og slog dig. Kom her.

Faren lagde en arm om skulderen på Viktor, gav ham et klem. – Jeg blev sgu så bange. Hvor fanden blev du af?

Viktor prøvede at holde tårerne tilbage, men kunne ikke. Faren sagde:

– Tag et par Panodiler og gå i seng. Du kan sove længe i morgen, ikke?

Langsomt tog Panodilerne toppen af smerten, mens de andre gange, han var blevet slået, viste sig for ham som i en film: Lussingerne,

først dem der forskrækkede, så dem der sved, og til sidst dem der fik hjernen til at ryste i kraniekassen og gjorde ham døv på det ene øre i timevis. Moren havde ladet det ske, men havde også dæmpet faren, når han blev for vild. Og så sagde hun tit til Viktor bagefter: "Det er nok alligevel det bedste for os allesammen. Når man ikke kan høre, må man føle, ikke Viktor?"

Men nu: en knytnæve. Han lod sin finger glide forsigtigt over læben, over de små skæghår under næsen, den stoppede med et ryk, da han nåede stedet, hvor overlæben var smadret. Noget rødt bredte sig for hans blik. Et kæmpe stoplys blinkede, som var det styret af pulsslæg: rødt, rødt, rødt.

Efter skole om mandagen blev han stående uden for cykelskuret og lod en tæt finregn køle sit ansigt.

– Du bli'r våd.

Det var Clara fra klassen, og han orkede ikke at snakke med hende. Der havde været nok i løbet af dagen. Malthes havde sagt, at Viktor måtte have været pissestiv sådan at vælte ind i et bord.

Kind og kæbe havde været røde om fredagen, lilla gennem weekenden og var nu på vej over i sort.

– Jeg fik sgu otte øl, havde Viktor sagt. – Og det skide bord ...

De havde grinet. Og så ikke mere snak, havde han håbet.

– Skal vi følges ned ad stien, spurgte Clara, han mumlede et ja, fordi han ikke orkede et nej, og trak så sin cykel ad stien ved siden af hende.

Clara var temmelig tyk, og han havde aldrig haft lyst til noget seriøst med hende til festerne, men hun var sjov at snakke med. Ret direkte. Tre dage efter, at hans mor var død, var hun kommet hen til ham og havde fortalt en bedemandsvits. Og han havde grinet. Og hun havde sagt, at man jo ikke selv behøvede at dø fuldstændigt indeni, fordi nogen i ens familie smuttede i utide.

Han tog sig til kæben et par gange, mens de gik.

– Det var din far, ikke? spurgte hun.

– Nej, jo, på en måde lidt. Han blev sur, da

jeg kom for sent, og så skubbede han til mig, og jeg var pissefuld, og ...

– Må jeg se ordentligt?

Han tog regnhætten til side. Hun kiggede på hans sorte mærke. Lod en finger glide hen over kæben, let som en fjer.

– Du skal ikke lade ham gøre sådan noget.

– Jeg smadrer ham næste gang.

– Du skulle måske hellere snakke med nogen.

– Så smadrer han mig.

De nåede til det sted, hvor skolestien delte sig.

– Pas på dig selv, sagde Clara. – Jeg må hjem til min problemformulering.

– Nå, ja, projektopgaven. Tak, den havde jeg sgu helt glemt ...

Torsdag var sort gået over i grøngul, kæben var kun lidt øm, og til aftensmaden, da han sad over for sin far, der havde stegt fiskefrikadeller, Viktors livret, fik han sagt det:

– Hvis du gør det der igen ...

Og han pegede på kæben.

– Ja?

– Så går jeg til kommunen.

– Hør her, du spadserede sgu lovlig hårdt ind i mig den anden aften. Det er jeg ked af. Men hvis du sladrer, gør jeg noget ved dig, som ... du aldrig vil glemme.

Viktor så på farens hænder og rejste sig.

– Hvor skal du hen?

– Malthe. Jeg glemte min trøje sidste torsdag.

– Klokken elleve. Ikke et sekund senere.

Viktor følte sig godt tilpas allerede inden den første øl.

Han fik tre øl, fyrede vitser af og gav igen på deres snak om hans gulgrønne kæbe. Han havde det skægt og kom for sent af sted. Klokken var halv tolv, da han forsigtigt stak nøglen i låsen i rækkehuset. Han havde håbet, at han kunne liste sig ind på værelset, men inden han havde hængt jakken på knagen, stod faren der og sagde:

– Hvad er klokken?

I det øjeblik Viktor stak hånden i lommen for at tage telefonen op, ramte faren ham i mel-

lemgulvet med en knytnæve. En granat. Nerve-tråde glødede og hvinede overalt, lungerne var lammede, og han måtte ned på hug med udsigt til farens skosnuder.

– Rejs dig op.

Han blev siddende, snappede efter vejret og samlede kræfter. Så brugte han alt, hvad han havde, kom op og skubbede faren på brystkassen, mens han satte et ben bag ham. Faren trimlede rundt og mistede balancen nok til, at Viktor kunne smutte forbi ham og ind på sit værelse. Han låste døren.

– Lås op.

Viktor satte sig stille på sengen.

– Nu!

– Tror du, at mor ville have flippet sådan ud? sagde Viktor.

– Du holder bare mor helt uden for. Tror du ikke, jeg kan komme gennem sådan en papdør?

– Jeg ringer til politiet.

– Jeg kan høre hvert ord, du siger herudefra. Hvis du ringer, kommer jeg ind, og så er det slut ...

Viktor stirrede ind i væggen i lang tid. Efter endnu længere tid hørte han faren gå væk fra døren, ind i badeværelset og lidt efter ind i soveværelset. Da han hørte snorkelyde, listede han ud på wc, tisede uden at trække ned og gik stille i seng.

Klokken halv seks bankede faren på hans dør:

– Viktor! Kan du høre mig?

– Mmm.

Farens stemme lød tyk: – Undskyld, Viktor, for helvede ... Din mor forstod at snakke med dig. Jeg ...

– Og hvad så?

– Lad os tage til byen i aften og få en pizza, ikke?

– Det ved jeg ikke.

– Jo, det gør vi, og så får vi snakket det hele igennem. Jeg går nu.

Skolerygsækken stod op ad skrivebordet, pakket og lynet. Han lod den stå og pakkede en sportstaske med det nødvendigeste.

Fredag morgen, lidt over otte, med en sportstaske på vej til byen. Var det virkelig

ham, Viktor, der gik her? På det første stykke hen til stoppestedet vendte han sig igen og igen. "Så er det slut." Hvad skulle det betyde? Og hvad hvis nu faren havde glemt noget og kom hjem i utide? Men det skete ikke, bussen kom, Viktor stod på, han stod af og befandt sig snart foran politistationen.

En politibil kørte forbi med en ung fyr på bagsædet. Håret i uorden. Hænderne omme på ryggen. Blod på skjorten. Havde hans far fortjent at blive behandlet som sådan én? Ville han nogensinde kunne besøge sin far i et fængsel? Eller tale med andre om det?

Så stak han hånden ind på maven og fandt smertepunktet. Og modspørgsmålet: Ville hans far blive nødt til at besøge ham på et hospital, hvis det fortsatte? Eller en kirkegård?

Viktor syntes, at han kunne høre sin mor langt væk fra: "Det er nok det bedste for os alle sammen."

"Der er en, der hedder Clara, hun siger noget andet."

Han åbnede døren med et hårdt skub. Ved skranken sagde en betjent i skjorteærmer:

– Hvordan er det, du ser ud?

– Jeg har en anmeldelse. Min far slår mig.

Han løftede op i skjorten, så betjenten også kunne se, hvor mavestødet havde ramt.

– Der kommer en og snakker med dig om lidt.

Betjenten pegede på en stol. Viktor satte sig og fik tårer i øjnene, men da han åndede ud, var det, som om en klump bly forlod ham, og hans krop blev let og svævende.

**MINISTERIET FOR
BØRN, UNDERVISNING
OG LIGESTILLING**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET